

előadásnak természetesen hihetetlenül nagy sikere és művész értéke volt. A Magyarországi Előadások és teljesén új felfogástán alakultak színpadokra. És minden nagy színpadban az ő művészetét igyekeznek megismerni. Shakespeare — és Reinhardt. Ez a szövetkezés most egyik legnagyobb eseménye a színművészet történetének.

Tavaszi tárlat Szegeden

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap délelőtt 10 órakor nyitja meg Lázár György dr. polgármester a szegedi kulturpalotában rendezett műtárlatot. A kiállítást a Szegedi Képzőművészeti Egyesület rendezte az Országos Képzőművészeti Egyesület segítségével, amely képanyagának jelentékeny mennyiségét küldötte el a kiállítás céljaira. Így Szegeden, hasonló nagyszabású képtárlat még nem igen volt. Összesen 411 műtárgy van kiállítva, nem is számítva a Zalatnai állami kőfaragó és kőcsiszoló szakiskola kiállított dísz-tárgyait.

A tárlatot ma már bemutatták a sajtó képviselőinek. Nagyobb csalódást ritkán éreztünk még, mint amikor végig jártuk a kulturpalotának festményekkel szinte roskadásig megrakott termeit. Nem mondhatnók, hogy a csalódás nagyon kellemetlen lenne, mert hogy a pesti és vidéki országos nevű művészek legtöbbször nem annyira művészek, mint inkább mesteremberek, azt régen tudtuk, de hogy a mi kis szegedi művészgárdánk legalább művészi felfogás, akarás és becsületet törekvések tekintetében annyival fölötte áll az „országos híru” művészeknek, azt nem tudtuk.

De nem ártott ezt megtanulnunk s azt hisszük, hogy e tanulságunk alapján a saját, eddig mostoha gyermekként kezelt művészeinket jobban fogjuk értékelni.

De vegyük sorra a kiállított képeket, azaz, hogy szobor kevesebb van, kezdjük azzal. Hamar végezhetünk. Pick Lajos szoborművei minden dicsőítést megérdemelnek. Szalomeja ugy felfogás, mint megalkotás dolgában tökéletes, ugyszintén leányfejei, aektjai mind tanúságai a művész izmos tehetségének.

Még egy szobrász szerepel a tárlaton: Filip István „Fürdés után” című aekttal.

A szegedi festők — velük kezdjük a tárlat ismertetését — ugyszólván kivétel nélkül mind képviselve vannak.

Károlyi Lajosnak sok szép műve van kiállítva, melyek közül különösen megkapó, invenciós, üde alkotások azok, amelyeket közvetlen impresszió nélkül, tisztán természetismerete alapján, emlékezetből festett. „Virágzás”, „Tavaszi” képei elragadóan szindus, bájos festmények, melyekről igazán nem sejtjenék, hogy azokat nem természet után festették. Öszutói képei talán szebbek, leg-hangulatosabb művei a tárlatnak. Erőtéljes, kiforrott a Joachim Ferenc pikturája. Két tájképe: „Esthangulat Cap-Martinban” és „Interiőr egy olvasó nővel” teljesen új felfogásra, nagy színérzékre és művészi meglátásra vall. Kiváló, művészi alkotások: Nyilassy Sándor napsütéses tájai. Plain-airben ma senki sem alkot tökéletesebbet Nyilassy-nál. Hódy Géza virágcsendéleteiben sok finomság, havas téli tájképeiben hangulat és verizmus van. Heller Ödön plain-air festményei jók, köztük egy padon ülő nő-alak, elsőrendű munka. Papp Gábor belvárosi templomja nem kíván különösebb méltatást, annál jobb, gazdagabb, színesebb a női portréja és

„Táncosnője”. Vighné-Chevalier Antonia képe pedig a nagy tömegben érvényesülnek csak igazán értékük szerint. Színei, melyeknek tényét sajátos, egyéni technikával tömptítják, diszkrét, keresettek. Zombory Lajos már nem él Szegeden, de azért ide számíthatjuk, bár a már tőle sablonos technikával megfestett tehén és zöld legelők nem olyan nagyon művésziek, hogy nagyon kellene magunknak vindikálni.

Ezek után méltassuk a szereplő nagyokat, az országosan ismerteket. Itt vannak mind, kivéve azokat, akiknek a magyar festőművészetben igazán van értékük. Szinyei-Merse Pál nem szerepel, nem tudjuk, talán azért, mert épen most van a kollektív kiállítása Budapesten, de nincs jelen Fényes Adolf, Kernstock Károly, Csók István és végül a piktor-költő: Mednyánszky László. Ezek, sajnos, mind nincsenek itt. A jelenlevők között Jávör Pál esendéletei azok, amelyekben van verizmus, meglátás és levegő, de nem hazug, hanyagul felhalmozott fényfoltokkal, hanem csak amennyire azt a természetesség szükségessé teszi.

És jelen vannak a többiek mind: Pállik Bélának a bégetésig hü juhái, a Juszkó Béla lovai, tehenei, a Pataky László lovasai, Vastag szelídített oroszlánjai. Pentelei Molnár, a nem is ebédülő, hanem direkt szalonba való esendélet-dísz-tárgyaival, Nádler Róbert a zuhanó lépcsőivel, Skutetzky Döme, aki a festészetben nem ismer más témát, csak a kovácműhelyek, kohók izzóvas lángját és reflexét, Olgyai Viktor gyertyafa-erdőkkel, Tull Ödön, az olajba ojtott akvarelljeivel, Boruth Andor, a sárgaságba esett spanyol-jaiával és Knopp Imre, Bruck Miksa, Kézdi-Kovács, Körösi, Kriesch, Kunwald Cézár, Hegedüs László, Mátyai József, Edvi-Ilés Aladár, Székely Andor, Telkessy Valér, Spányik Kornél, Vesztröczi Manó, satöbbi, az ő régi, ismert, rég megunt festményeikkel.

Ahol a szerencsét kergetik.

— A montecarlói játékbank mérlege. —

(Saját tudósítónktól.) A játékbankokról, híres, nagy nyereményekről mindenki tud. Igen sokan meg is próbálták már Montecarlóban a szerencséjüket. De hogy tulajdonképpen milyen is a bank belső élete, arról igen kevesen tudnak. Ez a riport a játékbankok titkait fogja olvasóink előtt feltárni.

A híres „Société des Bains de Mer et du Cercle des Etranges de Monaco,” amely tudvalevőleg a játékbankok koncesszióit bírja, most készítette el mérlegét, amely igen jó „üzleti évről” számol be. A „jeu” még mindig igen nagy összeget emészt fel, ha a nyereség nem is olyan nagy, mint eddig. A március 31-én közrebocsátott mérleg azáltal lett terhelően befolyásolva, hogy a társaság 3000 (!) alkalmazottjának heti 75 korona pótlékot szavazott meg s ezáltal 2,700.000 frank évi tulkiadás mutatkozott. Összehasonlítás kedvéért álljon itt a három utolsó üzletév kimutatása:

Üzletév	Tiszta nyerés	Osztalék	Egy részvényre esik
1909—10	17,704.429	18,900.000	315
1910—11	17,865.010	19,200.000	320
1911—12	18,045.301	19,200.000	320

Az osztalék e kimutatás szerint nagyobb, mint a tiszta nyereség. Ennek az a magyarázata, hogy a társaság a régi félretett nyereséget is szétosztja. Ellenszolgálat fejében a bank a múlt évben 7,326.903, azelőtti év-

ben pedig 6,724.595 frankot bocsátott. Monaco fejedelemség részére többet a bank nem bocsátott. (Kezdődik a játék.)

A nagy előcsarnokban a zenekar egy gyors valcent fejez be. Kezdődik a játék. A ragyogó tömeg az aranyos, tükrös teremekben csiladozni kezd. A tömeg nagy része visszatér a játéktérre, amelynek széttárt ajtóin keresztül szakadatlanul eseng az arany és az ezüstpénz zenéje. A gazdag nábob büszkén veti oda az aranydarabját, egy asszony óvatosan csusztat egy ezüstpénzt a zöld asztalra; a régi játékosok óvatosan, az utolsó percben teszik csak a tétjüket. „Rien ne v plus”. . . . a golyó célhoz ér, a croupier hidegvérűen sodorja be a fures falappal a pénzt. Csak a nábobnak kedvez a szerencse a maga vakságában. És ez így megy tovább napról-napra, évről-évre. Csak az alakok, a vesztők és nyerők változnak. Milliók fordulnak meg itt egy ilyen nyári szezon alatt. Az évi mérlegek hihetetlen nagy összegű nyereségről tesznek bizonyosságot. Azonban nagyon csalódnék az, aki ebből az évi nyereségből — mely teljesen elfödi a valódi képet — akarna fogalmat szerezni a bank tulajdonképeni üzleti részéről. Erről legfeljebb Mr. Blanc, a „Société des Bains de Mer et du Monaco” igazgatója tudna számot adni. Rengetek apró részletekből tevődik össze ez a nyereség, hiszen minden, — szállodák, kávéházak, koncertek, színházak, kertésztelepek — a bank tulajdona. A híres sportklubon kívül nagy jövedelmet hoz az a mágna-klub, melyet Bonaparte Roland herceg és Radziwil Konstantin alapított s melynek tagjai a világ legelőkelőbbjei közül kerülnek ki.

A Monte Carloban ügött játékok a következők: Roulete, Trente, et quarante és a bakkl. A roulette asztal, mint kiszámították körülbelül, huszmillió koronát hajt évenként. Egy óra alatt, a hivatalnokok számítása szerint, minden roulette asztal háromszáz frank nyereséget hoz a banknak. Természetesen a nyereség nagysága időszakonként változik. Februárban és márciusban a legnagyobb a nyereség, ekkor a játékosok négy-öt gyűrűt alkotnak minden asztal körül. A legkisebb júliusban és augusztusban, amikor teljesen kihálnak a termek.

(A croupier-iskola.)

Igen sok függ minden játéknál a croupier-től. Ennek olyan személynek kell lennie, aki szigorúan ügyel a játékosokra és aki tudja, hogy ő reá is ügyelnek. Ép ezért a bank személyzete igen szigorú rend alatt áll. A személyzet legalján épen a croupier és azok állanak, akik a golyóra felügyelnek. Ezek után következnek azok a croupierok, akiknél a kassza van. Ezek igen nagy ügyességgel bírnak, ami nem csoda, hiszen nagyon elővigyázatosaknak kell lenniök a pénz kifizetése körül. Ezeket a croupiereket az ugynevezett surveillant-ok ellenőrzik, akik a kassza mellett ülnek egy magasabb széken. Ezeket követik rangban az asztal, a terem és a játék-felügyelők és végül a játékigazgató. Mielőtt a croupier-ek teremszolgálatba kerülnek és szolgálatuk első részében a kaszinó souter-rain-jében levő croupier-iskolába járnak, a hol megtanulják a játékot, routint szereznek, nyelveket tanulnak és rendőri arcismeretekkel is foglalkoznak.

(A rendőri arctanulmányozás.)

Az olvasó méltán csodálkozhat ezen: mire szolgál ez? A teremben mindig olyan vegyes

Haggenmacher köbányai új sörgyár részvénytársaság
Baross-étterme és sörcsarnoka
 Külön termek. — május hónapban nyílik meg a Forbát-palotában. — Külön termek.